

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO DLA TERENU POŁOŻONEGO W ZACHODNIEJ CZĘŚCI
WSI KOWALEWO, GMINA SZUBIN

PRACOWNIA PROJEKTOWA SIEĆ I
PAWEŁ ŁUKOWICZ
ul. Gdańska 54/6 85-021 Bydgoszcz

Opracowanie:
Marta Bielawska

Bydgoszcz 2020-2021 r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	3
1.1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CECHACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	3
1.2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY.....	4
1.3. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	5
2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.....	5
3. CHARAKTERYSTYKA TERENU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM.....	6
3.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O TERENIE BĘDĄCYM PRZEDMIOTEM PLANU.....	6
3.2. PODSTAWOWE WNIOSKI WYNIKAJĄCE Z OPRACOWANIA EKOFIZJOGRAFICZNEGO.....	8
3.3. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	8
3.4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	11
3.5. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKACH BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	11
3.6. WSKAZANIE NAPOTKANYCH TRUDNOŚCI WYNIKAJĄCYCH Z NIEDOSTATKÓW TECHNIKI LUB LUK WE WSPÓŁCZESNEJ WIEDZY.....	12
3.7. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	13
4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU.....	14
5. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.....	14
5.1. ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ.....	14
5.2. ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI.....	15
5.3. ODDZIAŁYWANIE NA WODĘ.....	17
5.4. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE.....	18
5.5. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI.....	18
5.6. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ.....	19
5.7. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT.....	19
5.8. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE.....	20
5.9. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI I DOBRA KULTURY.....	20
5.10. ODDZIAŁYWANIE NA DOBRA MATERIALNE.....	20
6. PODSUMOWANIE OPRACOWANIA.....	21
6.1. ANALIZA MOŻLIWOŚCI ZASTOSOWANIA ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTU PLANU.....	21
6.2. ANALIZA MOŻLIWOŚCI ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM PLANIE WRAZ Z UZASADNIENIEM ICH WYBORU.....	21
6.3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	23
7. STRESZCZENIE OPRACOWANIA WYKONANE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	24
8. ZAŁĄCZNIKI.....	24

1. WPROWADZENIE.

1.1. Informacje o zawartości, głównych cechach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko została wykonana do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w zachodniej części wsi Kowalewo, gmina Szubin. Celem niniejszej prognozy jest ocena projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w aspekcie ochrony zasobów naturalnych środowiska przyrodniczego i przedstawienie przewidywanych przekształceń środowiska i warunków życia ludzi w wyniku realizacji projektu planu. Prognoza zawiera część opisową i graficzną. Część opisowa prognozy omawia aktualny, wynikający z dotychczasowego sposobu użytkowania i zagospodarowania terenu, stan środowiska przyrodniczego na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego, analizuje, zgodnie z wybraną metodą, skutki realizacji ustaleń planu dla tego środowiska oraz formułuje wnioski i zalecenia, wynikające z przeprowadzonej analizy. Część graficzna prognozy została wykonana w skali 1:1000 zawiera granice terenu przewidzianego pod wskazane zainwestowanie.

Celem prognozy jest także poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych zabezpieczających środowisko i przeciwdziałających negatywnemu oddziaływaniu na nie. Zgodnie z art. 51.2. Ustawy z 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego:

- Zawiera - informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami, informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy, propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania, informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko oraz streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- Określa, analizuje i ocenia - istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane,

krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

– Przedstawia - rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Informacje zawarte w niniejszej prognozie zostały opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości dokumentu podstawowego. W opracowaniu uwzględniono informacje zawarte w dokumentach planistycznych sporządzonych dla obszaru gminy oraz wykorzystano dostępne publikacje, dokumenty, raporty i inne dotyczące szerszego obszaru. Nie prowadzono specjalistycznych badań terenowych, a jedynie dokonano wizji terenowej.

1.2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.

W ramach sporządzania niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko zostały zastosowane różnorodne metody badawcze. Podczas przeprowadzania badań posłużono się informacjami uzyskanymi z szeregu instytucji, między innymi z Urzędu Miejskiego w Szubinie, Starostwa Powiatowego w Nakle nad Notecią, z projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w zachodniej części wsi Kowalewo, gmina Szubin, ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szubin, opracowania ekofizjograficznego do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w zachodniej części wsi Kowalewo, gmina Szubin. W zakresie oceny istniejącego stanu środowiska przyrodniczego na omawianym obszarze zastosowano metody analityczne dotyczące poszczególnych elementów środowiska w oparciu o dostępne opracowania i wizję terenową.

Ocena przewidywanych oddziaływań na środowisko, wynikających z ustaleń projektu planu, została dokonana poprzez prognozowanie zmian w poszczególnych elementach środowiska.

Na podstawie przeprowadzonej prognozy zidentyfikowano możliwe typy oddziaływań: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, długoterminowe, stałe lub chwilowe.

1.3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.

Na podstawie zapisów planu zagospodarowania przestrzennego można stwierdzić, że planowane zamierzenia nie wskazują na możliwość jakiegokolwiek oddziaływania transgranicznego mogącego objąć terytorium innych państw. Wszystkie prowadzone działania ze względu na swój charakter będą dotyczyły jedynie obszaru określonego w planie, a oddziaływania na środowisko będą miały charakter lokalny.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA I MATERIAŁY ŹRÓDŁOWE.

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2020 r., poz. 1219 ze zm.);
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. z 2021 r., poz. 247 ze zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. *w sprawie opracowań ekofizjograficznych* (Dz.U. 2002 r. Nr 155, poz. 1298);
- *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Szubin*;
- *Program ochrony środowiska dla gminy i miasta Szubin*;
- Kondracki J. 2009. *Geografia Regionalna Polski*, PWN;
- mapa zasadnicza obszaru działek w skali 1:1000;
- <http://mapy.mojregion.info>;
- <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>;
- <http://mapa.korytarze.pl>;
- <http://epsh.pgi.gov.pl>.

3. CHARAKTERYSTYKA TERENU OBJĘTEGO OPRACOWANIEM.

3.1. Podstawowe informacje o terenie będącym przedmiotem planu.

Przedmiotem analiz jest rozległy teren położony w zachodniej części wsi Kowalewo (powierzchnia terenu około 1,12 km²). Od północy teren graniczy z drogą gminną nr 90510C, od południa z drogą powiatową 1946C, granicę wschodnią stanowi droga lokalna (działka nr 1859/7) oraz pola uprawne, granica zachodnia natomiast przebiega wzdłuż działki ewidencyjnej nr 15/6. W północno-wschodniej części obszaru znajduje się rów melioracyjny, w zachodniej występują zagajniki składające się z drzew liściastych z przewagą klonu. Widoczny jest też rząd drzew na południe od centralnej części terenu. Rozpiętość terenu w kierunku północ – południe wynosi około 1,30 km, a w kierunku wschód – zachód około 1,05 km. Teren użytkowany jest rolniczo, występuje głównie klasa IV i niższe. Przez analizowany teren biegnie infrastruktura techniczna – linia elektroenergetyczna 15 kV. Na południowy – wschód od terenu opracowania zaplanowana jest realizacja obwodnicy miejscowości Kowalewo w ciągu drogi krajowej nr 5. W północno-wschodniej części, tuż przy krawędzi terenu opracowania, znajduje się granica strefy archeologicznej „W”.

Pod względem fizyczno-geograficznym (klasyfikacja J. Kondrackiego) teren należy do mezoregionu Pojezierze Gnieźnieńskie (określanego również jako Wysoczyzna Kujawska) stanowiącego część makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego.

Analizowany teren położony jest w strefie zboczowej wysoczyzny – wysoczyzna opada tu w kierunku rozległej doliny systemu Noteci (w tym konkretnym przypadku – w kierunku doliny Gąsawki i jej dopływów), będącej tu częścią Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej (w tej części określanej jako Kotlina Toruńska). Powyższe położenie implikuje charakter rzeźby – zarówno analizowanego terenu, jak też jego sąsiedztwa. Rzeźba terenu, pomimo swojego urozmaicenia, nie stwarza żadnych ograniczeń dla zagospodarowania. Na analizowanym terenie czwartorzęd – reprezentowany przez piaski o miąższości co najmniej kilku metrów oraz gliny o miąższości kilkunastu metrów, ma co najmniej 25 m miąższości.

Gleby cechują się niską przydatnością, ale warto zauważyć, że czynnikami podnoszącymi ich przydatność rolniczą, są:

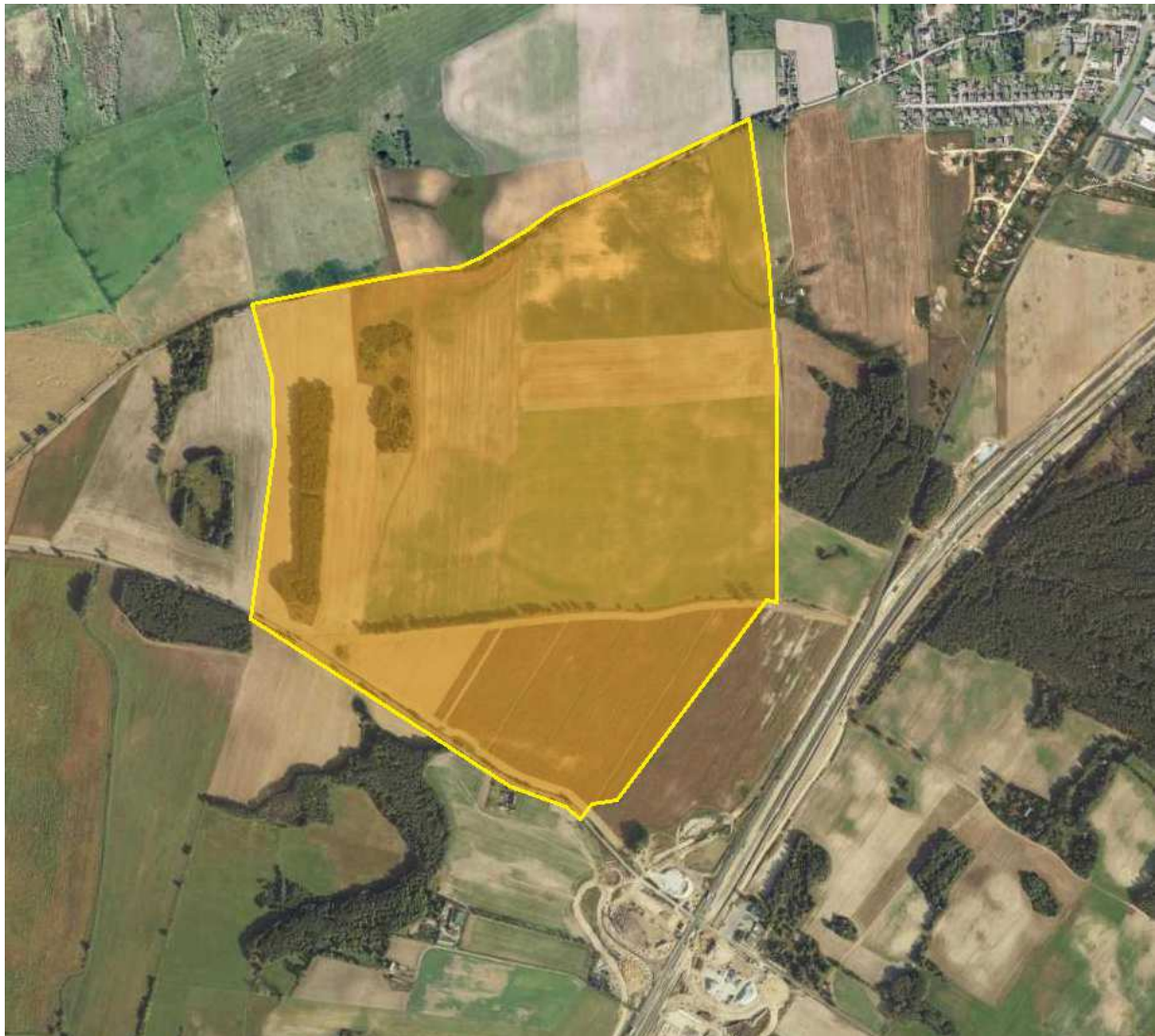
- fakt, iż teren pozbawiony jest zabudowy,
- fakt, iż teren pozbawiony jest w praktyce dróg (sieć dróg jest bardzo rzadka i nie przeszkadza w uprawach polowych; drogi służą właściwie wyłącznie obsłudze prac polowych).

Jest to rozległy i w miarę zwarty obszar – obecnie w całości wykorzystywany rolniczo. Jedynymi wyłomami w jednolitej przestrzeni rolnej są wspomniane wcześniej kępy zadrzewień (zagajniki) – oraz na znacznie mniejszą skalę – linie energetyczne.

Analizowany teren leży w zlewni Noteci należącej do dorzecza Odry. Teoretycznie odwadniany jest przez zlewnię cząstkową Gąsawki – bądź też przez podsystem tej rzeki – Czarny Rów. Analizowany teren charakteryzuje się średnią lub dobrą izolacją pierwszego poziomu

wodonośnego, a jego stopień zagrożenia określany jest jako “słaby – praktycznie nie zagrożony” – miąższość utworów słabo-przepuszczalnych określana jest na powyżej 10 m. Analizowany teren leży natomiast w obszarze wymagającym ochrony zasobowej – zagrożonym ascencją wód zasolonych. Wynika to faktu położenia w zasięgu oddziaływania wysadów solnych Wału Kujawsko-Pomorskiego, co potencjalnie wpływa na możliwość zasolenia wód poziomu czwartorzędowego i trzeciorzędowego, a nawet umożliwia wypływ wód zasolonych na powierzchnię (tzw. ascencja). Teren leży poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych.

W granicach analizowanego terenu obowiązuje uchwała nr XLVII/353/14 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu obejmującego część wsi Kowalewo i Słupy. Teren miał głównie przeznaczenie jako P/U – tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów z dopuszczeniem usług, występowały tereny ZL – tereny lasów, KD-D – tereny dróg dojazdowych oraz KD-L - teren drogi publicznej lokalnej.

Charakter zagospodarowania analizowanego terenu
(źródło: <http://mapy.mojregion.info/geoportal/f?p=MAPA:113>)

3.2. Podstawowe wnioski wynikające z opracowania ekofizjograficznego.

Do analizowanego terenu objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, sporządzono opracowanie ekofizjograficzne, zawierające charakterystykę i ocenę stanu oraz funkcjonowania środowiska. Uwarunkowania ekofizjograficzne określają predyspozycje funkcjonalno – przestrzenne i możliwości zagospodarowania przestrzennego terenu opracowania.

Wśród najważniejszych zdiagnozowanych w opracowaniu fizjograficznym uwarunkowań, istotnych z punktu widzenia zakładanych w projekcie planu funkcji, wymienić należy:

- sprzyjające warunki litologiczne i hydrogeologiczne,
- teren charakteryzuje się umiarkowaną przydatnością gleb,
- poza terenami leśnymi i terenami dróg - praktycznie w całości wykorzystywany jest rolniczo,
- teren jest dosyć odporny na antropopresję – najważniejszy rodzaj oddziaływań to uszczuplenie rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz ewentualna presja na sąsiednie kompleksy leśne,
- teren leży w pobliżu planowanej drogi ekspresowej z węzłem w bezpośrednim sąsiedztwie terenu,
- pozostałe uwarunkowania (wodne, klimatyczne, itp.) nie stanowią istotnych czynników sprzyjających lub ograniczających realizację ustaleń planów.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego analizowany obszar ma przeznaczenie pod tereny:

- obiektów produkcyjnych, składów i magazynów z dopuszczeniem zabudowy usługowej, o symbolu – **P/U**,
- lasu, o symbolu – **ZL**,
- drogi publicznej lokalnej, o symbolu – **KD-L**,
- dróg publicznych dojazdowych, o symbolu – **KD-D**.

Analizowany obszar charakteryzuje się korzystnymi warunkami fizycznogeograficznymi dla realizacji zakładanych w projekcie planu funkcji. Wprowadzenie ww. terenów jest w przypadku analizowanego obszaru wręcz optymalnym sposobem wykorzystania.

3.3. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

Analizowany teren narażony jest na oddziaływania typowe dla obszarów wiejskich leżących poza strefą bezpośredniego oddziaływania miast, a jednocześnie będących obszarami rozwoju intensywnego rolnictwa.

Najważniejszym rodzajem oddziaływań, jakim teren podlega są:

- oddziaływania związane z intensywną gospodarką rolną – uwagę zwraca tu zarówno monokultura rolna prowadząca do ubożenia agrocenozy, ale także powszechne użycie środków ochrony roślin, nawozów, umaszynowania rolnictwa,

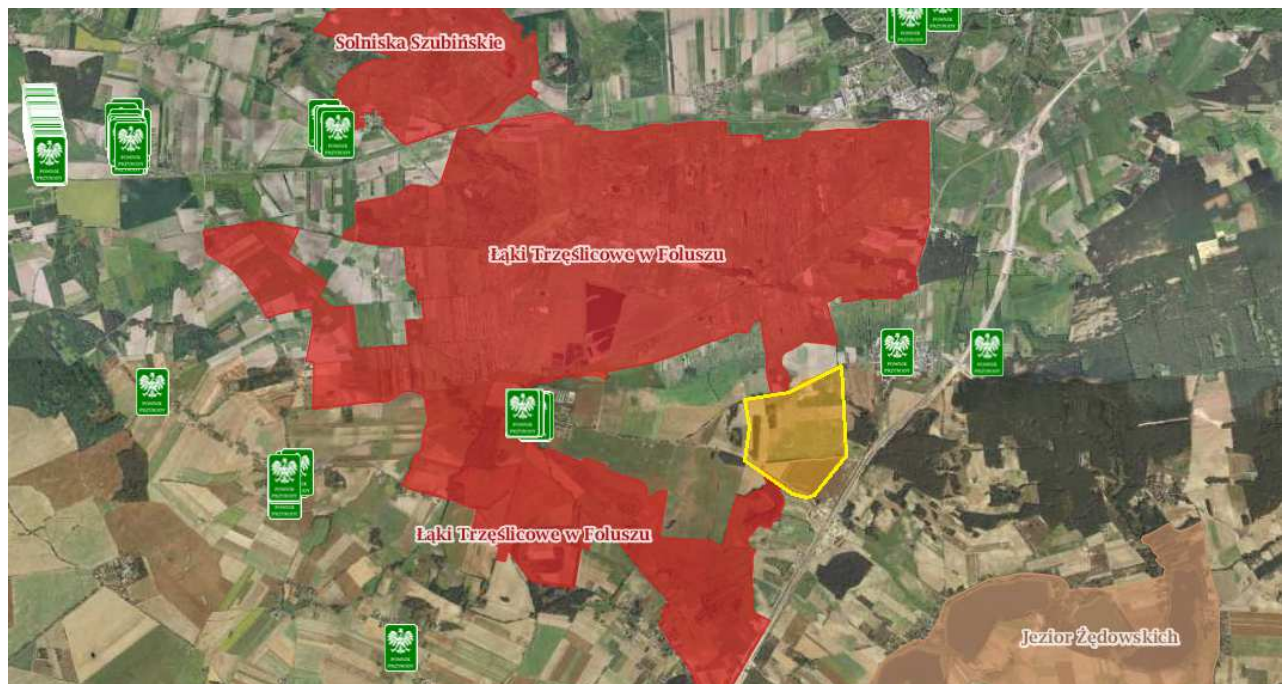
- zanieczyszczenia powietrza związane z ruchem drogowym na drodze nr 5,
- niska emisja z indywidualnych urządzeń grzewczych w sąsiednich zabudowaniach wsi Kowalewo - ten problem jest jednak istotny tylko okresowo, nie dotyczy natomiast w ogóle części centralnej i południowej.

Ogólnie stan środowiska należy ocenić jako dość korzystny – opisane powyżej oddziaływania nie są na tyle silne, by powodować istotną degradację jakości życia, czy stanu środowiska. Teren w charakteryzuje się dobrymi warunkami przewietrzania.

Obszar objęty opracowaniem ekofizjograficznym nie jest obszarem chronionym przyrodniczo. Najbliżej zlokalizowane obszary podlegające ochronie, zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, znajdują się w znacznej odległości od granic terenu objętego opracowaniem i są to:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żędowskich, w odległości ok. 1,87 km;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich, w odległości ok. 8,03 km;
- Natura 2000 – specjalny obszar ochrony – Łąki Trzęślicowe w Foluszu, fragmentami przy granicy północnej i południowej;
- Natura 2000 – specjalny obszar ochrony – Solniska Szubińskie, w odległości ok. 4,0 km;
- Użytek ekologiczny – najbliższy w odległości ok. 9,53 km;
- Pomniki przyrody – najbliższy w odległości ok. 0,65 km.

Zgodnie z danymi zawartymi na stronie internetowej <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> powyżej wymieniono obszary znajdujące się w odległości do 10 km od terenu objętego opracowaniem.

Analizowany obszar na tle mapy obszarów chronionych
<http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>

Południowa część terenu objętego opracowaniem znajduje się w obszarze jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) – Gąsawka od Jeziora Sobiejuskiego do ujścia (RW6000241883699), którego ocenę stanu ocenia się jako złą, ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest zagrożona. Północna część natomiast znajduje się w obszarze jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) – Czarny Rów (RW60001883692), którego ocenę stanu ocenia się jako złą, ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jest niezagrożona.

Realizacja miejscowego planu nie będzie oddziaływać na wody powierzchniowe i nie przyczyni się do zmiany obecnie występującego stanu ekologicznego JCWP.

3.4. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu.

W dalszym sąsiedztwie (na zachód) znajduje się rozległa dolina Gąsawki - ze złożoną sytuacją hydrologiczną (wysoki poziom wód, okresowe stagnowanie wód roztopowych) - jest to teren potencjalnie wrażliwy na zanieczyszczenia i należy dochować staranności, by podczas realizacji zagospodarowania oraz eksploatacji zagospodarowania nie doszło do skażeń. Dolina Gąsawki jest w tej części gminy objęta ochroną - poprzez włączenie do sieci Natura 2000 (Łąki Trzęślicowe w Foluszu - chronione na podstawie dyrektywy siedliskowej). Ten obszar chroniony na dwóch niewielkich odcinkach (od południa i od północy) graniczy z obszarem objętym planem.

3.5. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadkach braku realizacji projektowanego dokumentu.

Metodologia opracowania prognozy nakazuje dokonanie analizy tzw. opcji zerowej, czyli prognozy zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu. Powyższą analizę sporządza się wychodząc od dotychczasowego charakteru zagospodarowania terenu.

Projekt planu zakłada przekształcenie w większości analizowanego terenu – likwidacja pól uprawnych oraz wprowadzenie zabudowy. Pozostawienie terenów w dotychczasowym użytkowaniu skutkowałoby dalszym użytkowaniem rolniczym - generalnie dosyć intensywnym. Krajobraz miałby charakter otwarty.

Opcja zerowa – czyli w tym konkretnym przypadku odstępianie od sporządzenia planu – nie będzie się różniła od sporządzenia planu w zakresie ewentualnej realizacji nowego zagospodarowania, gdyż w obydwu przypadkach może powstać nowe zagospodarowanie o charakterze zbliżonym do obecnego – teren objęty jest już mpzp. Zmiany dotyczyć będą jedynie powstania dodatkowych dróg na analizowanym terenie, przeznaczenie terenu w obu planach pozostaje takie samo.

Dlatego też objęcie terenu planem miejscowym jest w tym przypadku istotne głównie w kontekście formalno-porządkowym, choć są to bardzo ważne aspekty i bez wątpienia powodują

znacznie większą przewidywalność przyszłości danego terenu. Właśnie z tego powodu, nawet jeśli w tym konkretnym przypadku sporządzenie planu lub jego brak nie wpłyną na charakter zagospodarowania – opcja zerowa jest zdecydowanie gorszym rozwiązaniem.

3.6. Wskazanie napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Dla oceny/prognozy oddziaływań na środowisko planowanego zagospodarowania, podstawowe znaczenie ma znajomość nie tylko charakteru i rodzaju planowanego zagospodarowania i prowadzonych działalności, ale także świadomość braków wiedzy w tej dziedzinie – uniemożliwiających dokonanie pełnej i rzetelnej prognozy, lub uzależniających wynik prognozy od nieznanych obecnie i nie dających się przewidzieć, zmiennych. Analizowany projekt planu przewiduje wprowadzenie obiektów produkcyjnych składów i magazynów z odpuszczeniem usług wraz z rozległą siecią dróg obsługi wewnętrznej.

Dla zabudowy o funkcjach gospodarczych (P/U) – istnieją braki w wiedzy dotyczące rzeczywistego charakteru przyszłej zabudowy i rodzajów prowadzonych działalności usługowych. Zgodnie z ustaleniami projektu planu (nawet przy zawartych w planie ograniczeniach) możliwy jest rozwój różnych działalności o zróżnicowanym charakterze i zakresie możliwych oddziaływań na środowisko. Projekt planu wprowadza zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko dla terenów 1P/U, 2P/U, 3P/U i 4P/U. Na wszystkich terenach P/U uciążliwość prowadzonej działalności nie może wykraczać poza granice działki i nie może negatywnie wpływać na środowisko, w tym na grunt, wody podziemne i powierzchniowe z wyłączeniem inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, zgodnych z przepisami odrębnymi.

Zagadnienie przedsięwzięć mogących oddziaływać na środowisko jest regulowane przez rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, które zawiera szczegółowy katalog ww. przedsięwzięć. Teoretycznie na analizowanym terenie może być rozwijane wiele z wskazanych tam rodzajów działalności, jednak przez ryzykiem generowania nadmiernych oddziaływań na środowisko, oprócz ustaleń mpzp chroni także procedura „decyzji środowiskowej”. Należy bowiem pamiętać, iż ustalenia, które zawarte są w mpzp, nie odnoszą się do rodzaju i szkodliwości prowadzonej działalności (usług, rzemiosła, produkcji, itp.), a jedynie określają warunki, na jakich możliwa jest realizacja nowej (względnie adaptacja istniejącej) zabudowy związanej z daną funkcją (podobnie mpzp nie określa rodzaju substancji przechowywanych w pomieszczeniach magazynów i składów, a jedynie ustala warunki realizacji tych magazynów, składów itp.). Każdorazowo realizacja przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, o których mowa w art. 71, ust. 2, pkt 1 i 2 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego

ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, jest dopuszczalna po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (tzw. decyzji środowiskowej). Tak więc pomimo stwierdzonych braków wiedzy uniemożliwiających przeprowadzenie pełnej analizy potencjalnych oddziaływań zagospodarowania powstałego wskutek realizacji ustaleń mpzp dla terenów rozwoju funkcji gospodarczych, należy jednak zauważyć, że na mocy przepisów innych, niż ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, interes ochrony środowiska jest zabezpieczony na dalszych etapach realizacji ewentualnego przedsięwzięcia, a znajomość szczegółów takiego przedsięwzięcia pozwala wówczas na szczegółowe rozpoznanie charakteru spodziewanych oddziaływań.

Podkreślić jednak należy, że projekt mpzp dla obszarów w których wyznacza się funkcje gospodarcze jest dokumentem niewystarczającym dla dokonania prognozy oddziaływania na środowisko. Na podstawie projektu mpzp można jedynie dokonać analizy w jaki sposób różne aspekty środowiska są chronione (ograniczenia progowe zawarte w ustaleniach planu). Nie jest więc możliwe dokonanie precyzyjnej prognozy oddziaływania na środowisko dla terenów rozwoju funkcji gospodarczych bez wiedzy na temat ostatecznego charakteru zagospodarowania (zagadnienie to będzie sprecyzowane dopiero na etapie realizacji danej inwestycji).

Bardzo ważną niewiadomą jest tempo realizacji zagospodarowania w jednostkach P/U. Tereny przeznaczane na ten cel są bardzo rozległe i wydaje się niezwykle mało prawdopodobne szybkie tempo ich zagospodarowania. Z dużym prawdopodobieństwem można przyjąć, że przez szereg lat, pomimo formalnej zmiany przeznaczenia, nie zajdą zmiany w faktycznym zagospodarowaniu. Bez wątplenia proces inwestycyjny będzie tu postępował w okresie wielu lat, a więc rzeczywiste oddziaływania będą zapewne znacznie mniejsze od wskazywanych w prognozie maksymalnych możliwych. Prognozę należy więc w tym aspekcie traktować jako silnie przewymiarowaną pod względem przedstawianych negatywnych oddziaływań.

3.7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Podstawową zasadą, na której powinna opierać się polityka zagospodarowania przestrzennego jest zasada zrównoważonego rozwoju. Zrównoważony rozwój został określony, jako proces mający na celu zaspokojenie aspiracji rozwojowych obecnego pokolenia w sposób umożliwiający realizację tych samych dążeń następnym pokoleniom. W raporcie wyodrębnione zostały trzy główne obszary, na których należy się skoncentrować się przy planowaniu skutecznej strategii osiągnięcia zrównoważonego rozwoju: ochrona środowiska i racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi, wzrost gospodarczy i sprawiedliwy podział korzyści z niego wynikających oraz rozwój społeczny. Na bazie

zasady zrównoważonego rozwoju oparte zostały poszczególne cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym. Zostały one zapisane w tzw. Protokołach do Konwencji Narodów Zjednoczonych, do których przystąpiła również Polska.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu wspólnotowym, zostały zapisane w uchwałach, dyrektywach i rozporządzeniach Rady Unii Europejskiej.

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym mają odzwierciedlenie w prawodawstwie polskim, co związane jest z koniecznością jego dostosowania do prawa unijnego. Na szczeblu województwa podstawowym dokumentem dotyczącym problematyki ochrony środowiska jest *Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024*, uchwalony przez Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego Uchwałą Nr XXXVI/611/17 z dnia 25 września 2017 r.

4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU.

W miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wyznacza się następujące tereny:

- obiektów produkcyjnych, składów i magazynów z dopuszczeniem zabudowy usługowej, o symbolu **P/U**,
- lasu, o symbolu **ZL**,
- drogi publicznej lokalnej, o symbolu **KD-L**,
- dróg publicznych dojazdowych, o symbolu **KD-D**.

5. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO.

5.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.

Realizacja ustaleń planu wpłynie na biocenozę analizowanego obszaru. Jest to obecnie teren praktycznie w całości w użytkowaniu rolnym. Jest więc przekształcony antropogenicznie (agrocenoza), wykazuje bardzo niewiele cech środowiska naturalnego (niezbyt liczne zakrzewienia i zadrzewienia śródpolne oraz wzdłuż dróg). Przekształcenie terenów, nawet na tak dużą skalę oraz wprowadzenie nowych funkcji nie będzie miało bardzo negatywnego wpływu na bioróżnorodność na analizowanym terenie, ponieważ już obecnie jest ona tu niska. Część wykorzystywana rolniczo dla upraw polowych to typowa monokultura. Pod względem świata roślin i zwierząt analizowany teren jest ubogi – występują tu praktycznie wyłącznie gatunki związane ze sztucznie przekształconym środowiskiem antropogennym – zwierzęta synantropijne oraz rośliny uprawne. Straty w tej dziedzinie związane z realizacją ustaleń projektu planu należy więc uznać za znikome – nie dojdzie do wyparcia

ani degradacji szczególnie cennych lub pożądaných gatunków, czy też zniszczenia terenów naturalnych (lub choćby terenów urządzonych sztucznie, ale pełniących funkcje ekologiczne) wskutek realizacji planowanego zagospodarowania. Tereny sąsiednie zachowują podobny charakter, a więc nie zostaną zniszczone określone typy siedlisk. Podczas realizacji planowanego zagospodarowania, co ze względu na jego dużą skalę, może być procesem złożonym i długotrwałym, bez wątpienia dojdzie do płoszenia zwierząt w związku z generowanym podczas prac budowlanych hałasem.

Z analizowanym terenem sąsiadują tereny leśne oraz zadrzewienia. Działalności gospodarcze, które będą dominować, w przeciwieństwie do terenów mieszkaniowych, nie powodują presji na tereny leśne, wyjątkiem może być oddziaływanie na strefę brzegową lasu, związane np. z płoszeniem zwierząt wynikającym z aktywności gospodarczej (hałas i ruch pojazdów - jednak nie wydaje się, by uciążliwość te były istotne). Zasadniczo jednak, sąsiedztwo terenów gospodarczych nie wiąże się z degradacją lasów, a nawet paradoksalnie, stanowiąc barierę w dostępie ludności, tereny wykorzystywane gospodarczo chronią lasy przed antropopresją. Stratą będzie ograniczenie zasięgu ekotony leśno-rolnego (tereny w sąsiedztwie lasów zostaną zagospodarowane) - jednak w bliższym i dalszym sąsiedztwie taki ekoton jest bardzo powszechny - stąd nie nastąpią tu istotne straty. Zmiana sposobu użytkowania terenu będzie wiązała się ze zmianą liczby i rodzaju powierzchni zielonych.

Oczywiście znacznie ograniczona zostanie powierzchnia biologicznie czynna - szczegółowe zasady zagospodarowania obowiązujące na terenach wskazywanych do rozwoju funkcji P/U, zakładają zaledwie 25% udział powierzchni biologicznie czynnej (zieleń użytkowa lub ozdobna), tu należy jednak wspomnieć, że ich łączna powierzchnia nie sięga jednak nawet 1,5 ha i bezpośrednio sąsiadują z terenami przeznaczonymi na cele zieleni oraz zabudowy mieszkaniowej - tym samym, pomimo ustalenia bardzo niskiego wskaźnika - może on zostać zaakceptowany ze względu na charakter sąsiedztwa. Zieleń należy wykorzystać do celów izolacyjnych oraz wzmocnienia aktywności ekologicznej i spełniania funkcji środowiskotwórczych. Paradoksalnie, wskutek realizacji trwałej zieleni urządzonej (zadrzewienia, zakrzaczenia, zieleńce, kwietniki, trawniki, itp., itd.) w miejscu wcześniejszych terenów uprawnych, nastąpi wzbogacenie szaty roślinnej i wzmocnienie bioróżnorodności.

5.2. Oddziaływanie na ludzi.

Realizacja ustaleń projektu planu wpłynie na warunki zamieszkania w szerszej okolicy analizowanego obszaru, jednak ze względu na charakter planu nie jest możliwe dokonanie pełnej i jednoznacznej prognozy tych oddziaływań. Ustalenia zawarte w projekcie planu zawierają tylko pewne przesłanki pozwalające na formułowanie przypuszczeń na temat potencjalnych oddziaływań, jednak skala rzeczywistych oddziaływań będzie możliwa do oceny dopiero przy znajomości charakteru rzeczywistych prowadzonych działalności.

Należy zauważyć, że w przypadku działalności gospodarczych zakres możliwego zagospodarowania i zakres możliwych do realizacji funkcji jest niezwykle szeroki i nie jest możliwe dokonanie wiarygodnej prognozy bez znajomości faktycznego rodzaju prowadzonych działalności. Działalności gospodarcze mogą oddziaływać na okoliczną ludność negatywnie w wielu aspektach - począwszy od wzmożonego ruchu pojazdów, przez uciążliwości związane z samym procesem produkcyjnym, realizację zabudowy o nieatrakcyjnej bryle, po ryzyko wystąpienia nieprzewidzianych awarii, a nawet zwiększone ryzyko przeprowadzenia ataku terrorystycznego. Wszystkie te potencjalne zagrożenia mają jednak charakter wyłącznie teoretyczny i przy braku znajomości faktycznie prowadzonych działalności nie ma żadnych podstaw do szacowania skali uciążliwości lub ryzyka oddziaływań. Jednocześnie znane są liczne przykłady działalności gospodarczych zrealizowanych na podstawie podobnych ustaleń mpzp, które nie generują oddziaływań dostrzeganych przez okolicznych mieszkańców. Zagadnienia oddziaływań działalności gospodarczych na mieszkańców mają też w dużym stopniu charakter subiektywny, mogą być oceniane w sposób niejednoznaczny i bardzo często zależą od indywidualnej wrażliwości poszczególnych osób.

Prognozując więc możliwe szeroko rozumiane oddziaływania na ludzi, należy zwrócić uwagę na pewien zakres nieznajomości ostatecznego charakteru zagospodarowania, które może powstać w wyniku realizacji ustaleń projektów planów na terenach określanych jako P/U. Na zagadnienie powyższe zwrócono szerzej uwagę w części niniejszej prognozy pt. „Wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy”. Przy obecnym stanie wiedzy nie jest możliwe dokonanie prognozy w tej dziedzinie - wskazuje się jednak, że teoretycznie (w zależności od rodzaju realizowanych przedsięwzięć, ich natężenia oraz ewentualnie równoczesnego wystąpienia innych uwarunkowań) możliwe jest zaistnienie negatywnych oddziaływań na mieszkańców terenów leżących poza terenem planu. Czynnikiem łagodzącym potencjalne oddziaływania jest natomiast niewątpliwie dosyć duża odległość od większości istniejącej i planowanej zabudowy.

Rozwój działalności gospodarczych o dużej skali bez wątpienia wiązać się będzie ze wzmożonym ruchem pojazdów ciężarowych, obsługujących obszar w zakresie dowozu surowców i wywozu produktów; możliwy jest także ruch pojazdów interesantów i pracowników. Ruch pojazdów samochodowych będzie zwiększał ryzyko zagrożenia bezpieczeństwa mieszkańców poza terenem przewidzianych inwestycji i właśnie ten rodzaj oddziaływania (pośrednie oddziaływanie w stosunku do realizacji ustaleń projektu planu) może być najbardziej odczuwalny dla ludności.

Na uwagę zasługuje wielkość udostępnianych terenów oraz szczegółowy ich podział oraz bliskość drogi ekspresowej S-5 (bezpośrednie sąsiedztwo węzła). Powyższe wskazuje, że teren może być atrakcyjny dla dużych inwestorów, tym bardziej, że dostępność tak przygotowanych terenów nie jest w województwie kujawsko-pomorskim duża. Jak pokazuje praktyka wielkich inwestycji produkcyjnych lub magazynowo – składowych lokalizowanych w ostatnich latach w Polsce, inwestorzy tacy jako priorytetowe zagadnienie traktują kwestie oddziaływań środowiskowych, a

dbałość o środowisko jest istotną częścią budowania wizerunku przedsiębiorstw przyjaznych dla środowiska - wizerunek taki ma konkretne przełożenie marketingowe, stąd kwestie eliminacji oddziaływań są traktowane niezwykle poważnie. W takiej sytuacji należy zakładać, że już ze strony inwestora należy spodziewać się działań prośrodowiskowych.

W kontekście oddziaływania na ludność należy także zauważyć potencjalne oddziaływanie pozytywne związane z umożliwieniem tworzenia miejsc pracy. Powiat nakielski, a zwłaszcza sąsiedni powiat żniński, należą do obszarów o wysokim poziomie długotrwałego bezrobocia. W tym kontekście wyznaczenie terenów inwestycyjnych, jest działaniem prospołecznym. Wielkość udostępnianych dla działalności gospodarczych terenów rozwojowych stwarza szanse na utworzenie bardzo dużej liczby miejsc pracy w zróżnicowanych branżach (a więc oferta dla ludzi o różnych kwalifikacjach). Przy postrzeganiu człowieka jako integralnego elementu środowiska, należy zauważyć, że dążenie do zapewnienia warunków jego prawidłowego rozwoju i podstaw egzystencji poprzez stworzenie warunków dla wykonywania pracy, jest celem prośrodowiskowym i uzasadnia (kompensuje) pewien poziom ewentualnych strat w innych dziedzinach środowiska.

Projekt planu nie pozwala na ocenę ryzyka zaistnienia nieprzewidzianych, poważnych awarii. Rozwój działalności gospodarczych potencjalnie stwarza tego typu zagrożenie, ale nie jest możliwa ocena skali ryzyka bez znajomości prowadzonych działalności.

5.3. Oddziaływanie na wodę.

Projekt planu przewiduje w zakresie gospodarki wodno-ściekowej:

- zasady obsługi w zakresie zaopatrzenia w wodę - zaopatrzenie w wodę z gminnej sieci wodociągowej, zgodnie z przepisami odrębnymi,
- zasady obsługi w zakresie kanalizacji sanitarnej; odprowadzenie ścieków sanitarnych do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej zgodnie z przepisami odrębnymi, do czasu zrealizowania zbiorczej sieci kanalizacyjnej dopuszcza się odprowadzenie ścieków do szczelnych zbiorników okresowo opróżnianych,
- odprowadzanie wód opadowych z terenów komunikacji odprowadzanie wód opadowych do kanalizacji deszczowej, do czasu zrealizowania kanalizacji deszczowej dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych z terenów komunikacji na grunt, zgodnie z przepisami odrębnymi, z pozostałych terenów odprowadzanie wód opadowych na grunt;

Ustalenia projektu planu w zakresie gospodarki wodno-ściekowej zabezpieczają właściwie interes ochrony środowiska. Pomimo atrakcyjnego położenia, prognozuje się stosunkowo niskie tempo realizacji zagospodarowania, stąd z jednej strony powolny wzrost liczby mieszkańców i użytkowników terenów inwestycyjnych nie będzie powodował problemów w zakresie obsługi za pomocą wozów asenizacyjnych.

Należy zauważyć, że dotąd tereny wskazywane do rozwoju funkcji P/U były użytkowane rolniczo, a działalności rolnicze (przede wszystkim zabiegi agrotechniczne związane z nawożeniem), powodowały zanieczyszczenia wód powierzchniowych i gruntowych. Wyłączenie ich z produkcji rolnej i realizacja zabudowy, przyczyni się do zmiany charakteru zanieczyszczeń - wyeliminowane zostaną występujące stale w określonym natężeniu zanieczyszczenia związane z nawożeniem, choć w ich miejsce mogą pojawić się inne zanieczyszczenia związane z obecnością pojazdów mechanicznych lub działalnością gospodarczą. Realizacja planowanego zagospodarowania, poprzez eliminację oddziaływań rolniczych bez wątpienia przyczyni się do poprawy stanu wód w ciekach biegnących w rejonie analizowanego terenu, a także wód gruntowych na sąsiadujących terenach pozostawionych w użytkowaniu rolniczym.

Projekt planu nie jest w przypadku działalności gospodarczych, dokumentem wystarczająco precyzyjnym, by na jego podstawie szacować możliwą wielkość wytwarzanych ścieków oraz ich skład chemiczny.

5.4. Oddziaływanie na powietrze.

W projekcie planu zwarto dosyć jednoznaczne ustalenia dotyczące zaopatrzenia w energię cieplną - należy zachować normatywne wartości emisji zanieczyszczeń do powietrza, określone w przepisach odrębnych. Pozwala to na postawienie tezy, iż skala oddziaływań związanych z ogrzewaniem budynków będzie bardzo niewielka. Projekt planu (ze względu na swój charakter) nie pozwala na określenie skali ewentualnych emisji zanieczyszczeń (gazowych, pyłowych) związanych z prowadzeniem działalności gospodarczych. Za nieistotną można uznać emisję systemów grzewczych na terenie wsi Kowalewo, natomiast dosyć duża lokalnie może być skala emisji pojazdów samochodowych - ich liczba, przy pełnej realizacji ustaleń planu byłaby stosunkowo wysoka (nawet do 200 pojazdów; choć obecnie przez miejscowość biegnie droga krajowa o dużym natężeniu ruchu i wzrost ruchu na jej tle będzie bardzo mały). Bez wątpienia wraz z prowadzeniem działalności gospodarczej na tak dużą skalę, będzie miał miejsce na dużą skalę ruch pojazdów ciężarowych obsługujących zlokalizowane tu przedsięwzięcia. Będzie on źródłem emisji zanieczyszczeń powietrza oraz emisji hałasu.

5.5. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi.

Różne aspekty oddziaływań na powierzchnię ziemi opisano w rozdziałach dotyczących bioróżnorodności oraz krajobrazu. W poniższym rozdziale zwrócono uwagę na kwestie degradacji gleb, ograniczenia przestrzeni rolniczej oraz wytwarzania odpadów. Projekt planu dopuszcza bardzo dużą skalę przekształceń powierzchni ziemi, przede wszystkim poprzez ograniczanie powierzchni biologicznie czynnej. Prace budowlane, które z dużym prawdopodobieństwem będą dotyczyły rozległych obszarów, związane z realizacją budynków, dróg, placów, parkingów spowodują

przerwanie ciągłości warstw geologicznych w obrysach realizowanych przedsięwzięć (zwłaszcza budynków).

Zagospodarowanie terenów P/U będzie się niewątpliwie wiązać z realizacją wewnętrznych dróg. Zaleca się, by w możliwie dużej części były one realizowane poprzez stabilizację gruntu rodzimego, ale najczęściej atrakcyjne tereny inwestycyjne posiadają drogi z elementów prefabrykowanych lub w nawierzchni bitumicznej. Realizacja takich dróg stanowić będzie kolejną ingerencję w powierzchnię ziemi oraz ograniczanie powierzchni biologicznie czynnej.

Realizacja ustaleń projektów planów wiązać się będzie z degradacją gleb w obszarze realizacji zabudowy i infrastruktury towarzyszącej. Wyłączenie terenu z rolniczej przestrzeni produkcyjnej paradoksalnie nie spowoduje utraty jej zwartości, ale będzie stanowiło zauważalny uszczerbek w potencjale produkcyjnym. Na obszarach zabudowy P/U planuje się 25% udział powierzchni biologicznie czynnej. Nawet, jeśli w rzeczywistości wskaźnik ten będzie nieco wyższy, to obiektywnie jest on znacznie niższy, niż dotychczas.

5.6. Oddziaływanie na krajobraz.

Realizacja ustaleń projektu planu wiązać się będzie z ingerencją i przekształceniem obecnego krajobrazu. Projekt planu przewiduje wprowadzenie dominant wysokościowych oraz zabudowy wielkokubaturowej, typowej dla terenów o funkcjach produkcyjnych, magazynowych, składowych. Dopuszcza się więc budowę hal, masztów, ścian oporowych, a nawet masztów łącznościowych. Dopuszczalna wysokość zabudowy została określona do 6 kondygnacji i maksymalnie 30 m wysokości. Należy też zauważyć, że jeżeli oddziaływanie na krajobraz byłoby mierzone percepcją przestrzeni przez odbiorcę (obserwatora) zewnętrznego, to oddziaływanie to, pomimo bardzo rozległych i wyrazistych zmian, które mogą zajść w wyniku realizacji projektu planu, będzie relatywnie mniejsze. Wynikać to będzie z faktu, że teren jest położony w pewnej odległości od obszarów zabudowy mieszkaniowej, a dodatkowo jest częściowo maskowany roślinnością (tereny leśne). Liczba okolicznych mieszkańców którzy będą dostrzegać ewentualne zmiany oraz liczba obszarów z których zmiany te będą łatwo dostrzegalne, są stosunkowo niewielkie - można więc zaryzykować stwierdzenie, że pomimo potencjalnie dużych zmian - będą one nie bardzo intensywnie dostrzegalne w terenie. W tym kontekście wybór terenu pod tego rodzaju zagospodarowanie jest trafny. Do malowania elewacji zabudowy można używać farb w kolorach pozwalających na ograniczanie ich ekspozycji.

5.7. Oddziaływanie na klimat.

Realizacja ustaleń planu na analizowanym obszarze nie spowoduje negatywnego oddziaływania na klimat. Mimo dość intensywnego planowanego programu nowej zabudowy, suma emisji zanieczyszczeń energetycznych i komunikacyjnych wraz z zabudową i drogami w sąsiedztwie

nie wywoła zmian odczuwalnych w skali ponadlokalnej i nie wpłynie na efekt cieplarniany. Z kolei obserwowane zmiany klimatyczne, polegające na dużej zmienności zjawisk pogodowych i wzroście średniej temperatury powietrza, częstszym występowaniu zjawisk typu: trąby powietrzne, silne ulewy, gradobicia, ale i również długie okresy bezopadowe, nie mają istotnego związku z planowanym przeznaczeniem analizowanego obszaru. Przyjęte rozwiązania urbanistyczne pozytywnie adaptują obszar planu do postępujących zmian klimatycznych, w szczególności uwzględniają możliwe gwałtowne opady deszczu, lokalne podtopienia, ekstremalne upały i wichury, opracowania systemów odprowadzania deszczówki czy możliwości wchłaniania wód opadowych i roztopowych przez glebę. Przyjęte w planie proporcje pomiędzy terenami zabudowanymi i utwardzonymi, a terenami stanowiącymi powierzchnię biologicznie czynną, nie będą nasilać niekorzystnych skutków ekstremalnych zjawisk pogodowych.

Realizacja ustaleń projektu planu może wpłynąć na lokalny mikroklimat. Znaczne powierzchnie dachów, dróg, placów i parkingów (tereny P/U) będą wpływały na temperaturę (przewidywane wyższe temperatury w okresach słonecznej pogody) oraz na warunki wilgotnościowe (całkowicie zmienione warunki ewapotranspiracji). Trudno jednak jednoznacznie ocenić, czy ewentualne zmiany będą miały charakter jednoznacznie negatywny, tym bardziej, że ich zasięg będzie miał znaczenie wybitnie lokalne.

5.8. Oddziaływanie na zasoby naturalne.

W związku z faktem, iż na terenie objętym planem nie występują zasoby naturalne, w projekcie nie wprowadzono regulacji w tym zakresie.

5.9. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury.

Realizacja ustaleń projektu planu nie ma bezpośredniego wpływu na zabytki i dziedzictwo kulturowe. Ustalenia planu zabezpieczają te walory w sposób standardowy i wystarczający.

Na terenie respektuje się granice strefy ochrony archeologicznej „W”. W przypadku natrafienia podczas robót ziemnych lub budowlanych na obiekt, co do którego istnieje przypuszczenie, iż jest on zabytkiem należy zastosować się do przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

5.10. Oddziaływanie na dobra materialne.

Nie przewiduje się żadnych zmian. Teoretycznie uchwalenie planu, poprzez uporządkowanie stanu obecnego, może mieć niewielki wpływ na wzrost wartości nieruchomości – ale są to rozważania wyłącznie hipotetyczne i nie w każdej sytuacji zmiana stanu prawnego musi być w ten sposób interpretowana.

6. PODSUMOWANIE OPRACOWANIA.

6.1. Analiza możliwości zastosowania rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu planu.

Wskazuje się możliwość i zasadność wprowadzenia następujących rozwiązań, których celem jest zapobieganie, ograniczanie lub kompensacja przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko:

a) zapobieganie

- należy zapewnić adaptację i ochronę przed zmianą przeznaczenia oraz przed dewastacją wszelkich zadrzewień i zakrzewień

b) ograniczanie

- w obszarach realizacji zagospodarowania należy dokonać adaptacji możliwie dużej części drzewostanu
- w obszarach realizacji zagospodarowania należy dążyć do ograniczania prac ziemnych, nadmiernej dewastacji pokrywy glebowej i nadmiernej dewastacji szaty roślinnej - do minimum wynikającego z potrzeb technicznych i technologicznych

c) kompensacja przyrodnicza

- w przypadku usuwania drzew lub krzewów należy dokonać nasadzeń kompensacyjnych
- nadkład gleb wysokiej przydatności z rejonów realizacji zabudowy oraz utwardzeń powierzchni należy odzyskać i wykorzystać dla poprawy przydatności rolniczej obszarów mniej żyznych.

6.2. Analiza możliwości rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym planie wraz z uzasadnieniem ich wyboru.

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego jest bardzo konkretnym opracowaniem określającym szczegółowo planowane działania zmierzające do zagospodarowania i rozwoju terenu objętego projektem planu. Celem planu jest stworzenie optymalnych warunków realizacji pożądaných funkcji i działalności (wynikających z potrzeb i aspiracji mieszkańców oraz lokalnego samorządu) przy uwzględnieniu uwarunkowań przestrzennych (związanych z charakterystyką fizyczno-geograficzną terenu), uwarunkowań wynikających z charakteru sąsiedztwa, uwarunkowań prawnych, uwarunkowań wynikających z dobrych praktyk w planowaniu przestrzennym, tak by w sposób optymalny uwzględnić zarówno istniejące potrzeby, jak i możliwości ich realizacji przy minimalizowaniu uciążliwych skutków i oddziaływań.

Każdorazowo miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi więc autorską i indywidualną wizję optymalnego sposobu zagospodarowania terenu, uwzględniającą każdorazowo specyficzne warunki jej realizacji. W kontekście powyższego, dla wielu projektów mpzp, trudno wskazywać rozwiązania alternatywne.

Propozycje rozwiązań alternatywnych mogą dotyczyć następujących zagadnień:

1) Wyboru alternatywnej lokalizacji dla planowanych przedsięwzięć

Na terenie gminy Szubin wybór terenów inwestycyjnych o bardzo dużej powierzchni, a jednocześnie dobrze dostępnych komunikacyjnie jest utrudniony. Wiąże się to z: rozwojem osadnictwa podmiejskiego (i dużego rozdrobnienia własności gruntów) w części północnej, zasięgiem obszaru chronionego krajobrazu na południu gminy, warunkami wodno-gruntowymi (dolina rzeczna niesprzyjająca do realizacji zabudowy) w części centralnej. Analizowany teren leży w bezpośrednim sąsiedztwie drogi ekspresowej S-5 co czyni go niezwykle atrakcyjną lokalizacją dla rozwoju działalności gospodarczych (byłby to jeden z największych i najbardziej atrakcyjnie położonych terenów inwestycyjnych w województwie). Biorąc pod uwagę duże potrzeby tej części województwa w zakresie rynku pracy, czynnika szansy realizacji przedsięwzięcia o takiej skali inwestycyjnej nie można nie doceniać - potencjalnie możliwe jest tu stworzenie działalności gospodarczych oferujących nawet ponad tysiąc miejsc pracy. Warto też zauważyć, że pomimo iż analizowany teren leży w południowej - rolniczej - części gminy, to jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej nie jest tu najwyższa - a więc także w tym aspekcie dokonany wybór pozwala na ochronę walorów cenniejszych. W stosunku do analizowanego projektu planu stwierdza się, że nie ma potrzeby poszukiwania rozwiązań alternatywnych (ale też stwierdza się, że na terenie gminy brak rozwiązań alternatywnych - to znaczy brak innej lokalizacji umożliwiającej lokalizację przestrzeni inwestycyjnej o tak dużej skali).

2) Wyboru alternatywnych funkcji - innych od pierwotnie planowanych (a więc w konsekwencji innego rodzaju zainteresowania, rodzajów i parametrów zabudowy, itp.)

Celem planu było stworzenie dużych powierzchniowo terenów inwestycyjnych dla rozwoju gospodarczego - w tym więc kontekście wybór innego przeznaczenia byłby zaprzeczeniem idei leżącej u podstaw planu. Właściwe jest także wykluczenie możliwości rozwoju usług uciążliwych.

3) Wyboru alternatywnego szczegółowego sposobu zagospodarowania w ramach tej samej, co pierwotnie planowana, funkcji - dotyczy to na przykład odmiennego rozplanowania siatki ulic, działek, itp.

Ewentualne zmiany w tej kategorii nie wpłynęłyby na osiągnięcie zauważalnych korzyści środowiskowych. Brak konieczności poszukiwania rozwiązań alternatywnych.

4) Zmiany charakteru intensywności zagospodarowania w ramach zachowania pierwotnie planowanej funkcji (np. obniżenie intensywności zabudowy poprzez zmniejszenie liczby działek, obniżenie parametrów zabudowy, zwiększenie udziału powierzchni biologicznie czynnej w ramach poszczególnych rodzajów zabudowy, zwiększenie powierzchni terenów zielonych, itp.).

W przypadku terenów P/U trudno oceniać zastosowane rozwiązania - oddziaływania na środowisko w większym stopniu zależą będą od rodzaju prowadzonej działalności, a nie od ustalonych parametrów zabudowy. Zaproponowany wskaźnik minimalnej powierzchni biologicznie czynnej - pozornie bardzo niski (tylko 25%) - w rzeczywistości będzie znacznie wyższy, gdyż jest absolutnie nieprawdopodobne

rozwijanie działalności inwestycyjnej o tak dużej skali przekształceń przestrzeni na analizowanej powierzchni. Należy jednak tę wartość pozostawić, bowiem przy dokonywaniu wtórnych podziałów terenów P/U może się zdarzyć, że na niewielkich terenach wartość taka zostanie osiągnięta (w skali całej powierzchni P/U tereny zabudowane i utwardzone będą jednak zajmować prawdopodobnie nie więcej, niż kilkanaście %).

6.3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.

Monitoring skutków realizacji ustaleń analizowanego projektu planu jest zadaniem trudnym ze względu na małą skalę przestrzenną planowanego zainwestowania oraz fakt, że w praktyce jak dotąd w Polsce nie wykształcił się system ewidencjonowania oraz analiz i interpretacji zmian będących wynikiem procesów planistycznych tego rodzaju i o takim charakterze. System monitorowania stanu środowiska przez instytucje publiczne powołane do tych celów, nie obejmuje zagadnień o tak małej skali przestrzennej i takim charakterze planowanego zainwestowania.

Dla obszarów tak niewielkich, w praktyce brak instrumentów pozwalających na uzyskiwanie wymiernych i porównywalnych (zarówno dla różnych okresów, jak i dla różnych obszarów) danych i informacji. W tym kontekście, w przypadku analizowanego projektu mpzp, sugeruje się wykorzystywanie przede wszystkim metod bezpośrednich – to znaczy analizy postępów w realizacji zagospodarowania oraz metod pośrednich - to znaczy szacunków ilości (wartości, wielkości) zanieczyszczeń (oddziaływań, uciążliwości) generowanych przez zrealizowaną zabudowę. Władze lokalne posiadają nieograniczoną możliwość monitoringu zagadnień leżących w sferze tzw. zadań własnych – wśród nich są zagadnienia ściśle związane z kwestiami środowiskowymi, takie jak: wielkość zużycia wody, wielkość wytwarzanych ścieków, wielkość wytwarzanych odpadów, możliwość szczegółowej analizy charakteru zagospodarowania terenu, możliwość szczegółowe analizy charakteru zabudowy, w pewnym stopniu także monitorowanie ilości pojazdów samochodowych. Większość aspektów może być więc analizowanych na dużym poziomie szczegółowości siłami Urzędu Miejskiego bez angażowania dodatkowych nakładów.

Nie jest niezbędne prowadzenie monitoringu w sposób stały - wystarczą okresowe oceny, np. w cyklu rocznym, a nawet dwuletnim. Na potrzeby monitorowania skutków realizacji analizowanych mpzp nie będzie zachodziła konieczność zlecenia ekspertyz, czy też nawiązania stałej współpracy z wyspecjalizowaną instytucją badawczą.

7. STRESZCZENIE OPRACOWANIA WYKONANE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.

Przedmiotem analiz jest rozległy teren położony w zachodniej części wsi Kowalewo (powierzchnia terenu około 1,12 km²). Od północy teren graniczy z drogą gminną nr 90510C, od południa z drogą powiatową 1946C, granicę wschodnią stanowi droga lokalna (działka nr 1859/7) oraz pola uprawne, granica zachodnia natomiast przebiega wzdłuż działki ewidencyjnej nr 15/6. W północno-wschodniej części obszaru znajduje się rów melioracyjny, w zachodniej występują zagajniki składające się z drzew liściastych z przewagą klonu. Widoczny jest też rząd drzew na południe od centralnej części terenu. Rozpiętość terenu w kierunku północ – południe wynosi około 1,30 km, a w kierunku wschód – zachód około 1,05 km. Teren użytkowany jest rolniczo, występuje głównie klasa IV i niższe. Przez analizowany teren biegnie infrastruktura techniczna – linia elektroenergetyczna 15 kV. Na południowy – wschód od terenu opracowania zaplanowana jest realizacja obwodnicy miejscowości Kowalewo w ciągu drogi krajowej nr 5. W północno-wschodniej części, tuż przy krawędzi terenu opracowania, znajduje się granica strefy archeologicznej „W”.

Pod względem fizyczno-geograficznym (klasyfikacja J. Kondrackiego) teren należy do mezoregionu Pojezierze Gnieźnieńskie (określanego również jako Wysoczyzna Kujawska) stanowiącego część makroregionu Pojezierza Wielkopolskiego.

W granicach analizowanego terenu obowiązuje uchwała nr XLVII/353/14 Rady Miejskiej w Szubinie z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu obejmującego część wsi Kowalewo i Słupy. Teren miał głównie przeznaczenie jako P/U – tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów z dopuszczeniem usług, występowały tereny ZL – tereny lasów, KD-D – tereny dróg dojazdowych oraz KD-L - teren drogi publicznej lokalnej.

Rozwiązania funkcjonalno – przestrzenne określone w projekcie planu zapewniają prawidłowe funkcjonowanie środowiska, niemniej jednak realizacja projektu planu prowadzi do przekształcenia obecnego użytkowania oraz stanu środowiska przyrodniczego. Przekształcenia środowiska są nieuniknione dla każdego rodzaju zainwestowania. Należy zaznaczyć, że tereny objęte projektem planu znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie istniejących dróg.

Zagospodarowanie terenu jakie wprowadza projekt planu nie spowoduje znaczących oddziaływań na środowisko skutkujących potrzebą określania kompensacji przyrodniczej, a także nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania na środowisko.

8. ZAŁĄCZNIKI

1. Oświadczenie autora, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.*